

[oneworld.nl](https://www.oneworld.nl)

“Paniek slaat toe bij Shell”

Eva Schram

5-6 minuten

---

carbon bubble –

“Ik heb nog nooit een idee zo snel aanhangers zien krijgen als de carbon bubble”, zei ondernemer en activist Jeremy Leggett een paar maanden terug [tegen OneWorld](#). “Logisch. Het gaat om financiële risico’s, dat spreekt mensen altijd meer aan dan klimaatrisico’s.” De carbon bubble, koolstofzeepbel in het Nederlands, is het idee dat de *assets* van fossiele energiebedrijven overgewaardeerd zijn. De waarde van bedrijven als Shell wordt bepaald aan de hand van de winbare reserves olie en gas die ze zeggen te hebben. Maar, zegt het [Internationaal Energieagentschap](#) (IEA), slechts tweederde van die bekende reserves kan ook daadwerkelijk gewonnen worden zonder de internationaal afgesproken grens van 2 graden wereldwijde temperatuurstijging in 2050 te overschrijden. Bovendien zou door technologische of politieke ontwikkelingen de vraag naar olie en gas wel eens veel minder kunnen worden, waardoor niet alle reserves aangesproken worden.

En dat is slecht nieuws voor de investeerders in bijvoorbeeld Shell (waaronder pensioenfonds ABP), die daarmee een deel van hun investering als sneeuw voor de zon zien verdwijnen. [Milieudefensie](#) gaat in een rapport dat deze week verscheen zelfs zover te zeggen dat 80 procent van de fossiele *assets* van Shell hun waarde kunnen verliezen. Dat zou enorme gevolgen

hebben voor de financiële markten.

CO2-opslag

Onzin, schreef Shell vorige week in een [open brief](#). Er blijft de komende decennia door de groeiende wereldbevolking en opkomende economieën een groeiende vraag naar olie en gas. Daarmee blijven ook de olie- en gasprijzen op peil. En milieu-afspraken zullen er niet toe leiden dat reserves niet aangeboord worden, schrijft Shell. Het bedrijf neemt andere maatregelen dan het terugbrengen van de productie om CO2-uitstoot te beperken. Bijvoorbeeld meer inzetten op gasproductie en bio-brandstoffen. De efficiency van de eigen productie verhogen, en investeren in CO2-opslagtechnologie.

“Maar dat zal voorlopig weinig voorstellen”, voorspelt [Henri Bontenbal](#), duurzaamheidsadviseur en voormalig beleidsmedewerker van de CDA-fractie in de Tweede Kamer. “Er zijn recent juist projecten afgeblazen (niet door Shell, red.) en in Rotterdam wil het ook niet echt van de grond komen. Voorlopig is CO2-opslag alleen mogelijk als het flink gesubsidieerd wordt.” Wat Bontenbal vooral betreurt aan de brief van Shell is de opstelling die het bedrijf inneemt in het klimaatdebat. “Het enige waar ze in geïnteresseerd zijn is of ze binnen de wet blijven en wat hun aandeelhouders willen. Maar zo’n CEO staat ’s avonds toch ook voor de spiegel z’n tanden te poetsen? Vraagt hij zich dan niet af waar hij mee bezig is? Ik snap heus wel dat een businessmodel niet van de ene op de andere dag veranderd is, maar ze moeten meer verantwoordelijkheid nemen voor hun rol in klimaatverandering.”

Giuseppe van der Helm, directeur van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling ([VBDO](#)), zegt dat Shell totaal geen visie heeft op een toekomst met duurzame energie. “Ik heb ze bij aandeelhoudersvergaderingen verschillende keren

gevraagd naar hun duurzame energie-toekomst, maar ze hebben geen idee wat ze ermee moeten. Er heerst daar echt een schandelijke onduidelijkheid die niet past bij zo'n professioneel concern. Shell gebruikt haar innovatieve kracht op dit terrein niet en laat daarmee voor aandeelhouders belangrijke mogelijkheden liggen om waarde te creëren.”

Regelgeving

Shell schrijft in de brief niet bang te zijn dat ze door verscherpte regelgeving moeite zal hebben de reserves aan te spreken. 60 procent van ervan is namelijk al actief of wordt binnenkort actief, waardoor ze niet zomaar zullen kunnen stoppen met productie uit die bronnen. Dat maakt het bedrijf niet zo vatbaar voor korte termijn veranderingen in regelgeving, schrijft Shell. De aandeelhouders hoeven zich dus nergens zorgen over te maken.

Maar Van der Helm geeft aan dat investeerders zich wel degelijk zorgen maken. “Het risico voor Shell zit ‘m niet alleen bij overheden die plotseling regelgeving kunnen veranderen. Ook particulieren worden zich steeds meer bewust van klimaatverandering en stappen over naar schone vormen van energie, zoals zonne-energie. Dat kan echt een groot verschil maken voor Shell”, zegt hij. “Want natuurlijk blijft de vraag naar energie toenemen, maar Shell zet alleen maar in op fossiele brandstoffen. Duurzame energie zal een steeds belangrijkere rol innemen, en daar is Shell totaal niet op voorbereid.” Maar, zegt Van der Helm, de toon van de open brief is veelzeggend. “Ze nemen in een behoorlijk verdedigende houding aan, dat zegt mij dat de paniek is toegeslagen.”

